

Fylkesmannen i Trøndelag
Trööndelagen fylhkenålma

Forvaltningsplan for Erikskulen naturreservat i Namdalseid kommune

2018–2028

Rapport 2018-11

Tittel : Forvaltningsplan for Erikskulen naturreservat i Namdalseid kommune. 2018–2028

Dato : 03.12.2018

Forfatter : Veronica Myhr Stavnås

Rapportnummer : FMTL-2018-11

ISBN : 978-82-8397-005-0

Emneord : naturreservat
boreal regnskog
edellauvskog
Namdalseid

Utgiver : Fylkesmannen i Trøndelag, Klima- og miljøavdelingen

Antall sider : 15

Ansv. sign : Bjørnar Wiseth

Sammendrag : Forvaltningsplanen beskriver mål, verdier, brukerinteresser og tiltak i Erikskulen naturreservat. Planen beskriver også retningslinjer for bruk av området innenfor verneforskriftens rammer.

Erikskulen naturreservat inneholder boreal regnskog (kystgranskog) med arter knyttet til denne naturtypen, samt noe edellauvskog. Formålet med forvaltningsplanen er å bidra til å sikre en enhetlig forvaltningspraksis som ivaretar verneverdiene.

Planen skal revideres hvert 10. år, men kan revideres tidligere ved behov.

Forsidefoto: Fylkesmannen i Trøndelag

Innhold

1 Innledning.....	4
Erikskulen (VV00003268)	4
1.1 Om forvaltningsplanen	4
1.2 Forvaltningsmyndighetens oppgave	5
2 Områdefakta.....	5
2.1 IUCN-tekst	5
2.2 Tilleggsopplysninger	5
3 Natur.....	5
3.1 Beskrivelse.....	5
3.2 Naturtyper beskrivelse	6
3.3 Arter beskrivelse.....	6
3.4 Geologi beskrivelse.....	6
4 Bruk-historikk	6
4.1 Verneprosess	6
4.2 Reindrift.....	6
5 Forvaltning.....	7
5.1 Innledning.....	7
5.2 Tiltaksplan	8
5.3 Skjøtselsplan.....	8
5.4 Besøksforvaltning	8
5.5 Naturmangfoldloven	8
5.6 Verneforskrift URL.....	9
5.7 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer	9
5.8 Tilleggsopplysninger	11
6 Kunnskapsgrunnlag	12
7 Vedlegg.....	12
Artsmangfold.....	13
Kart over naturreservatet.....	14

1 Innledning

Erikskulen (VV00003268)

Godkjent av	Fylkesmannen i Trøndelag, Klima- og miljøavdelingen
Oppstartsdato	16.06.2017
Planlagt revisjon	03.12.2028
Sametingskonsultasjon	
Godkjent dato	03.12.2018
Høringsdato	03.10.2018

ephorte saksnummer	2017/3321
Forvaltningsmyndighet	Fylkesmannen i Trøndelag
Forvaltningsmyndighetstype	Fylkesmann
Oppsyn	
Fylker	Trøndelag
Kommuner	Namdalseid
Verneform	Naturresevat
Verneplan	Skogvern
Vernet dato	16.12.2016

1.1 Om forvaltningsplanen

Erikskulen naturresevat ble opprettet 16. desember 2016. Det ble meldt oppstart av forvaltningsplanarbeidet samtidig med vernevedtaket, og forvaltningsplanprosessen startet med et oppstartsmøte på Namdalseid 16.06.2017. Forvaltningsplanen er utarbeidet av Fylkesmannen i Trøndelag.

Formålet med vernet av Erikskulen er å bevare et variert område med naturskog med særlig betydning for biologisk mangfold. Herunder en truet, sjelden og sårbar natur i form av boreal regnskog, med arter knyttet til denne naturtypen, samt rik edellauvskog med sitt artsmangfold. Forvaltningsplanen er utarbeidet innenfor verneforskriftens rammer og skal fungere som et praktisk hjelpemiddel for forvaltningsmyndigheten. Formålet med forvaltningsplanen er å etablere gode forvaltningsordninger for å ivareta både verneverdier og brukerinteresser.

Planen skal revideres hvert 10. år, men kan revideres tidligere ved behov.

1.2 Forvaltningsmyndighetens oppgave

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet i Erikskulen naturreservat, og søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes Fylkesmannen. Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking eller tiltak i naturreservatet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av forvaltningstiltak kan være Statens naturoppsyn (SNO), grunneier og eventuelle eksterne aktører.

2 Områdefakta

Landareal (daa)	1484
Sjøareal (daa)	Nei
IUCN-status	IUCN_IA
Ramsar-status	Nei
Emerald-status	

2.1 IUCN-tekst

Verdens naturvernunion (IUCN) deler verneområder inn i ulike kategorier ut ifra hva som er forvaltningsmålet for området. Erikskulen naturreservat faller inn under IUCN-kategori IA ("strict nature reserve"), som defineres kort som følger: "Strengt vernet på grunn av biodiversitet og mulig geologiske/geomorfologiske forhold, hvor besøk, bruk og påvirkning fra mennesker er kontrollert og begrenset for å sikre beskyttelse av verneverdiene." (Dudley 2008)

2.2 Tilleggsopplysninger

Erikskulen naturreservat ligger i Namdalseid kommune, øst for Gårdsetervatnet. Naturreservatet berører gnr./bnr. 182/1.

Det går to kraftlinjer parallelt i en kraftlinjegate gjennom deler av området. Det finnes også spor etter noe kjøring, vesentlig tilknyttet kraftlinjegata. Videre ligger det et par hytter langs grensa til området ved Gårdsetervatnet.

3 Natur

3.1 Beskrivelse

Erikskulen er et område med boreal regnskog og noe edellauvskog, av typen rik edellauvskog, av rasmak-almetypen. Selv om området er lite, er det relativt stor variasjon i området. Det opptrer både rik edellauvskog, rik boreal lauvskog i rasmak og rik barskog som lågurtgranskog. Deler av området har ganske rik og variert karplanteflora og lavflora, med svært urterike vegetasjonssamfunn i edellauvskogen. Gårdseterelva renner de siste ca. 500 meter nedsenket i løsmassavsetninger og meandrerer til slutt gjennom en liten elveslette, med flommarkpreget vegetasjon. Det er rike lobarion-samfunn flere steder i området.

Skogen i kjerneområdene er i aldersfase med dominerende aldersklasse på 80-120 år, mens øvre alder ligger på inntil 170 år. Det er furu på inntil 200-250 (300) år, med enkelte grove furugadd. I ytterkantene er det partier med ungskog. Det meste av bjørk og gråor er middelaldret, mens alma i området ikke er spesielt gammel. Noe osp har høy alder.

3.2 Naturtyper beskrivelse

Området i Erikskulen strekker seg fra sørboreal til mellomboreal sone, og inneholder både den rødlista naturtypen boreal regnskog (kystgranskog, EN), og noe rik edelløvsog (som rasmak-almeskog). Dette er prioriterte naturtyper i skogvernet (Framstad m.fl. 2017). Skog i sørboreal sone (lavlandsskog) utgjør en lavere andel av vernet skog i Trøndelag, og er også prioritert (Framstad m.fl. 2017). Utover boreal regnskog og rik edelløvsog finnes også rik boreal løvsog i rasmak, rik barskog, noe starmyr og -sump ved Gårdsetervatnet, samt bjørkedominert flomskog (Klepsland 2016). Dette gir Erikskulen stor variasjon i vegetasjon og et rikt artsmangfold, tross lite areal. Innenfor Erikskulen naturreservat er det registrert tre kjerneområder bestående av rik edelløvsog, gammel barskog og boreal regnskog av gran. Kart over kjerneområdene ligger vedlagt. Alle kjerneområdene har status «viktig» (B), og naturreservatet er vurdert til å være lokalt verneverdig (*; Klepsland 2016).

3.3 Arter beskrivelse

Karplantefloraen er i deler av området ganske rik og variert, med forekomster av varmekjære og basekrevende arter (Klepsland 2016, Holien 2003). Lavfloraen er også velutviklet, og det er påvist rike lungeneversamfunn (Lobarion) flere steder i området på alm, samt noe på osp og rogn (Klepsland 2016). Flere arter har tilknytning til boreal regnskog, blant annet rødlistearten skorpefiltlav (NT). Totalt er det registrert funn av sju rødlistearter i naturreservatet (se vedlegg), hvor fire av disse er vurdert som "sårbare" (VU), deriblant alm, trønderflekklav og meldrøpelav.

3.4 Geologi beskrivelse

Berggrunnen i Erikskulen består hovedsakelig av granittisk til migmatittisk gneis med noe glimmerskifer og eventuelt litt marmor. Havavsetninger på slakt terreng nederst mot Gårdsetervatnet, og noe fluvialt materiale langs bekken nord for fv. 766 (Klepsland 2016).

4 Bruk-historikk

4.1 Verneprosess

Erikskulen er tilbudt av grunneier gjennom ordningen med frivillig vern av skog. På bakgrunn av de biologiske verdiene som finnes i området, kvalifiserte området til vern som naturreservat etter naturmangfoldloven.

4.2 Reindrift

Området ligger i Fosen reinbeitedistrikt, og den øvre delen av naturreservatet er del av et vinterbeite. Det er ingen flyttleier i området.

Formålet med opprettelsen av Erikskulen naturreservat omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Vernet skal ikke være til hinder for rasjonell reindrift, og området skal forvaltes slik at reindrift skal kunne foregå som tidligere. Sametinget er forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner, og alle tiltak som kan skade samiske kulturminner må forelegges Sametinget. Reindrift i naturreservatet reguleres hovedsakelig av reindriftsloven.

Reinbeitedistriktene er pålagt å utarbeide distriktsplan, jf. § 62 i reindriftsloven. Distriktsplanen skal vise hvilke terrenggående kjøretøy som brukes, samt ha bruksregler for motorisert ferdsel på barmark. Etter reindriftslovens § 23 skal motorisert ferdsel på barmark begrenses mest mulig og så langt som mulig foregår etter faste traseer. For motorisert ferdsel på barmark kan distriktsplan / bruksregler, som beskriver motorisert ferdsel tilstrekkelig, legges til grunn for tillatelse etter verneforskriften.

5 Forvaltning

5.1 Innledning

Naturreservatet skal forvaltes i tråd med verneforskriften. Her finnes vernebestemmelsene for naturreservatet, unntak fra vernebestemmelsene, og dispensasjonsbestemmelser. Miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer for behandling av eventuelle dispensasjonssøknader.

Siden naturverdiene ikke er utsatt for noen umiddelbare trusler, er det ikke på nåværende tidspunkt vurdert å være nødvendig med noen konkrete forvaltningstiltak. Det er imidlertid viktig å informere folk som bruker området om naturreservatet og naturverdiene som finnes her. Området er merket med skilt ved naturlige innganger til naturreservatet. Det kan også settes opp en informasjonsplakat om naturreservatet, antakelig vil dette være mest hensiktsmessig ved P-lomme ved veien eller ved båt plass. Eventuell utplassering av informasjonsplakat skal avklares med grunneier. Det bør jevnlig foretas befaringer i området for å påse at naturen er av god tilstand og ikke utsettes for nye trusler. Dersom svartelista arter oppdages i området skal det iverksettes tiltak for å bekjempe disse. Ved befarung av området kan naturtilstanden dokumenteres med bilder, samt tekst dersom det er noe spesielt å bemerke.

SNO har ansvar for oppsyn i Erikskulen naturreservat. De fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes.

5.2 Tiltaksplan

ID_TILTAK	TEMA	BESKRIVELSE
ID_TILVV00003268_000000001	Informasjonsplakat	Det kan være aktuelt å sette opp en informasjonsplakat om naturreservatet. Antakelig vil dette være mest hensiktsmessig ved P-lomme ved veien, eller ved båtplass.

5.3 Skjøtselsplan

Ikke behov for plan.

5.4 Besøksforvaltning

Ikke behov for plan.

5.5 Naturmangfoldloven

Dette delkapitlet beskriver hvordan naturmangfoldloven har blitt brukt til å utforme forvaltningsplanen. De sentrale prinsippene i dette arbeidet har vært naturmangfoldloven §§ 8–12, som ifølge § 7 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 står sentralt i utformingen av forvaltningsplanen. Under denne paragrafen står det at beslutninger som påvirker naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap samt erfaringsbasert kunnskap. Basert på de naturfaglige registreringene som har blitt gjort i området har Fylkesmannen i Trøndelag vurdert at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i Erikskulen naturreservat er godt. Føre-var-prinsippet i § 9 har derfor blitt tillagt lite vekt under utformingen av forvaltningsplanen.

Gjennom jevnlige befaringer i området, som foreslått i innledningen til dette kapitlet, vil en se til at naturtilstanden er god og at området ikke utsettes for nye trusler. Slik vil en kunne vurdere den samlede belastningen på økosystemet, jf. § 10, og revurdere forvaltningstiltak og dispensasjonspraksis i forvaltningsplanen.

Prinsippene i §§ 11 og 12 har blitt lagt til grunn i utformingen av "Forvaltningsmyndighetens retningslinjer". Disse prinsippene går ut på at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse (§ 11), og at en skal bruke de teknikker og driftsmetoder som gir minst belastning på naturmangfoldet (§ 12). Retningslinjene i forvaltningsplanen pålegger ikke brukerinteressene direkte ekstra kostnader, men det står blant annet spesifisert at en vil kunne få krav om utbedring, dersom en gjør skade på naturmangfoldet gjennom en annen

driftsform enn det som står spesifisert i forvaltningsplanen. Det vil også kunne bli et krav, ved en eventuell dispensasjon fra verneforskriften, om at en bestemt teknikk eller driftsmetode skal benyttes for å gjøre minst mulig skade på naturen.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges også til grunn som retningslinjer i behandlingen av eventuelle dispensasjonssøknader.

5.6 Verneforskrift URL

<https://lovdata.no/forskrift/2016-12-16-1613>

5.7 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

Tema	Forskriftsreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Arrangementer	§ 7 pkt. d	Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer og andre større arrangementer er i utgangspunktet forbudt (ifølge § 3 punkt d), men det kan her søkes om avgrenset bruk av reservatet (ifølge § 7 pkt d). Et fåtall telt, en skoleklasse på tur eller tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av barnehager, ideelle organisasjoner eller liknende, regnes ikke som større arrangementer og omfattes ikke av forbudet. I tvilstilfeller skal aktiviteten omsøkes.
Energi- og kraftanlegg – drift og vedlikehold	§ 4 pkt. l og m, § 7 pkt. m	Drift og vedlikehold av eksisterende kraftlinje i Erikskulen er tillatt. Det samme gjelder istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg (ifølge § 4 punkt l). Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnitt er tillatt så lenge det ikke fører til vesentlige fysiske endringer (ifølge § 4 punkt m). Dersom oppgraderingen eller fornyelsen ikke faller inn under § 4 skal dette omsøkes (ifølge § 7 punkt m).
Energi- og kraftanlegg – motorferdsel	§ 7 pkt. n, § 6 pkt. e	Motorferdsel i forbindelse med arbeid på kraftlinjen skal omsøkes (ifølge § 7 punkt n), så lenge det ikke er i forbindelse med akutt utfall på eksisterende kraftlinje (ifølge § 6 punkt e). Det skal da gis beskjed til forvaltningsmyndigheten i etterkant.

Tema	Forskriftsreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Geocaching		<p>Ferdsl i forbindelse med geocaching utgjør trolig ingen trussel mot verneverdiene i naturreservatet. Det trengs ikke dispensasjon fra verneforskriften for å plassere ut cacher i området. Eventuelle cacher bør plasseres i nærhet til eksisterende stier og skal ikke spikres fast i trær eller plasseres på annen måte som vil være til skade for naturen.</p>
Motorferdsel – uttransport av syke og skadde bufe	§ 6 pkt. a	<p>Uttransport av syke og skadde bufe med motorkjøretøy er direkte tillatt, men det skal benyttes kjøretøy som er skånsomme mot markoverflaten og det skal gis beskjed til ansvarlig oppsyn i forkant av kjøringen (ifølge § 6 punkt a). Dersom en ikke lykkes i å få kontakt med ansvarlig oppsyn kan det meldes fra i etterkant.</p>
Reindrift – gjerder og samleanlegg	§ 7 pkt. i	<p>Det kan etter verneforskriften gis tillatelse til oppføring av midlertidige gjerder og samleanlegg i forbindelse med reindrift (ifølge § 7 punkt i). Medbrakte stolper og gjerder faller under denne radaren, og kan settes opp midlertidig uten søknad.</p>
Storviltjakt	§ 4 pkt. e og f, § 6 pkt. b, § 7 pkt. b	<p>All vegetasjon er vernet mot ødeleggelse, men fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt (for å få bedre sikt) er tillatt (ifølge § 4 punkt e). Det er også tillatt å sette opp midlertidige mobile jakttårn, som fjernes etter endt jakt sesong (ifølge § 4 punkt f). Grunneiers tillatelse bør innhentes før anlegget settes opp. Uttransport av felt elg og hjort er tillatt dersom en bruker lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget (ifølge § 6 punkt b). Ved terrengskade av betydning vil tiltakshaver bli stilt til ansvar, og det kan bli stilt krav om oppretting av skadene. Dersom andre kjøretøy skal benyttes til uttransport, må dette omsøkes (ifølge § 7 punkt b).</p>
Sykling	§ 5 pkt. b	<p>Uttransport av felt storvilt skal foregå utenom våte myrpartier og annen bæresvak mark, for å unngå varige kjørespor. Søknad om bruk av andre kjøretøy enn lett terrenggående beltekjøretøy må inneholde tidsrom for transporten og hva slags kjøretøy som skal benyttes. Det kan her gis flerårige dispensasjoner.</p>
Sykling	§ 5 pkt. b	<p>Sykling i naturreservatet er kun tillatt på eksisterende veger og stier som er merket i vedlagt kart (ifølge § 5 punkt b).</p>

5.8 Tilleggsopplysninger

Hva som er tillatt, samt hva som kan tillates etter dispensasjon, er beskrevet i verneforskriften og retningslinjene i forvaltningsplanen (se ovenfor). Søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsene skal inneholde:

- Tiltakshavers /søkers navn og adresse
- Kart med inntegnet plassering av tiltaket
- Eiendomsforhold (evt. grunneiers tillatelse)
- Beskrivelse av tiltaket, omfang og varighet
- Hvilke naturtyper og naturverdier som blir berørt (dersom dette er kjent)

Lovverk:

Verneforskriften for Erikskulen naturreservat er gjeldende lovverk for verneområdet. Søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene sendes forvaltningsmyndigheten. I verneforskriften § 7 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser) er det listet opp en rekke tiltak som er vurdert under verneprosessen. Her gis det vanligvis dispensasjon, under visse vilkår, og det kan være aktuelt med flerårige dispensasjoner. Dersom det viser seg at tiltaket er til skade for verneverdiene vil forvaltningsmyndigheten kunne inndra, eller avslå, nye dispensasjonssøknader. I de tilfeller der det søkes om tiltak som ikke er nevnt i verneforskriften § 7, behandles søknaden etter verneforskriften § 8, som er liklydende med naturmangfoldloven § 48. Tiltaket kan da gis dispensasjon dersom det verken går imot vernets formål eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket kan også gis dispensasjon dersom vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Vilkår for dispensasjoner:

Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår for dispensasjoner. Det skal alltid vurderes om det bør knyttes vilkår til tillatelser for å ivareta verneformålet.

Vedtak:

Alle vedtak registreres i miljøvedtaksregisteret. Politiet skal ha kopi av motorferdseløyver og Sametinget og fylkeskommunen skal ha kopi dersom vedtaket berører kulturminner. Det er klagerett på alle vedtak.

6 Kunnskapsgrunnlag

Forfatter	År	Tittel	Utgiver	Kobling
Dudley N. (red.)	2007	Guidelines for Applying Protected Area Management Categories	IUCN	https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/PAG-021.pdf
Framstad E. (red.), m.fl.	2017	Evaluering av norsk skogvern i 2016. Dekning av mål for skogvernet og behov for supplerende vern	NINA	https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/2441926
Henriksen S. & Hilmo O. (red.)	2015	Norsk rødliste for arter 2015	Artsdatabanken, Norge	https://www.artsdatabanken.no/Files/13973/Norsk_r_dliste_for_arter_2015_(PDF)
Holien H.	2003	Botanisk mangfold i Namdalseid kommune	HINT	http://www.midtrenamdalen.no/getfile.php/1410974.1680.wyvtyvytuu/Botanisk_mangfold_Namdalseid__2003.pdf
Klepsland J. T.	2016	Naturverdier for lokalitet Erikskulen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivillig vern 2015	BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Frivilligvern2015_Erikskulen.pdf

7 Vedlegg

FILVEDLEGG

Dokument nr	Lagt til	Tema	Eksternt opphav	Internt opphav
1	13.08.2018	Artsmangfold		Ja

KARTVEDLEGG

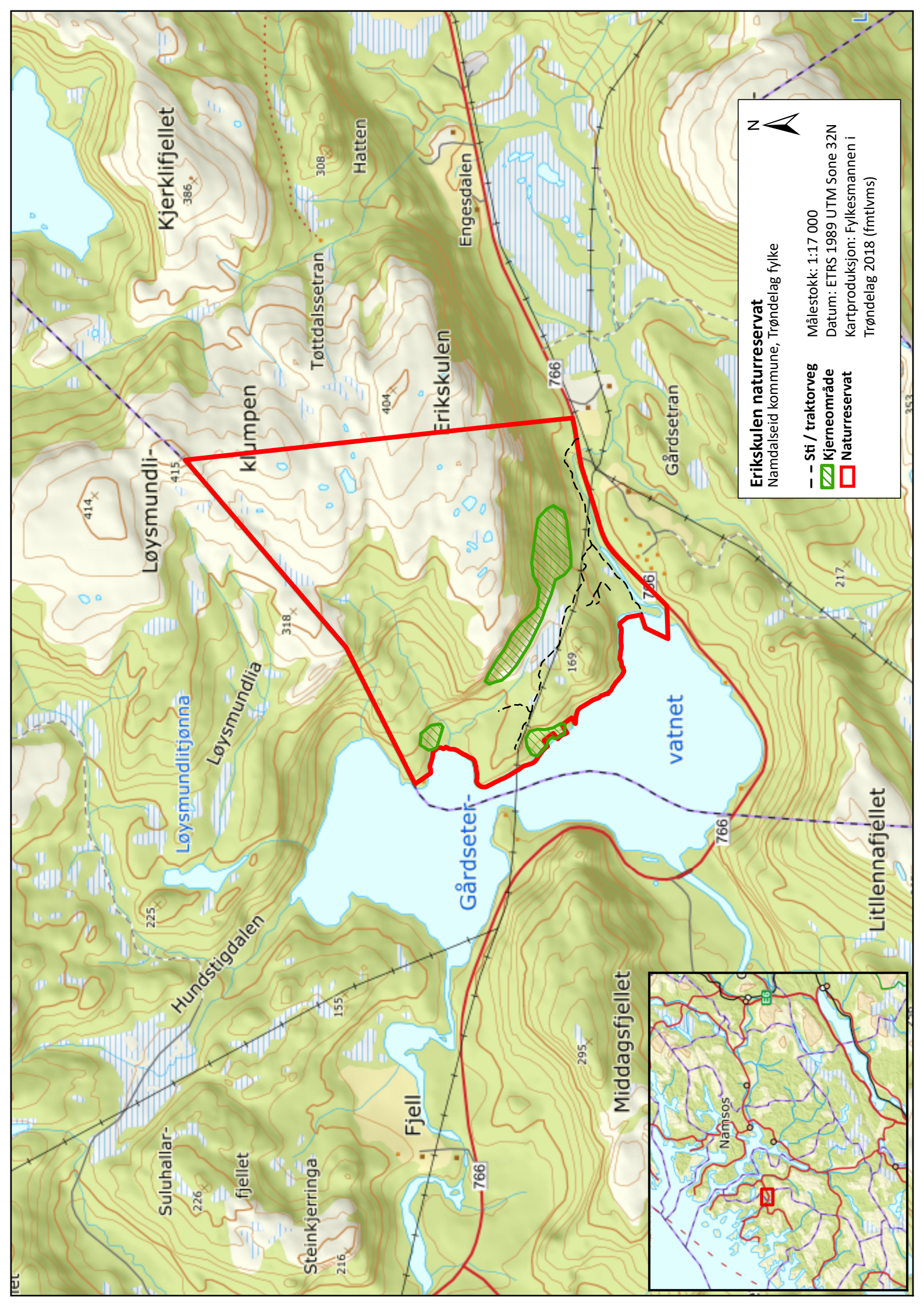
Dokument nr	Lagt til	Tema	Eksternt opphav	Internt opphav
2	29.11.2018	Kart over naturreservatet		Ja

Vedlegg 1: Artsmangfold

Tabell 1. Oversikt over rødlista arter som har blitt registrert i Erikskulen naturreservat under feltregistreringen i august 2015 (Klepsland 2016). Voksested er hentet fra Artsdatabankens vurdering av arter i Norsk rødliste for arter 2015 (Henriksen & Hilmo 2015).

Art	Gruppe	Status ¹	Voksested ¹
Alm <i>Ulmus glabra</i>	Karplanter	VU	
Almekullsopp <i>Hypoxylon vogesiacum</i>	Sopp	NT	Alm, ofte på grove læger
Skorpefiltlav <i>Fuscopannaria ignobilis</i>	Lav	NT	Stammer av gamle løvtrær med rik bark
Trønderflekklav <i>Arthothelium norvegicum</i>	Lav	VU	Løvtrær med glatt bark (rogn) i kystgranskog
Rognelundlav <i>Bacidia absistens</i>	Lav	NT	Løvtrær med rik bark
Granbendellav <i>Bactrospora corticola</i>	Lav	VU	Gran i gammel granskog
Meldråpelav <i>Cliostomum leprosum</i>	Lav	VU	Stammer av gamle grantrær med grov bark og stagnert vekst

¹ Henriksen S. & Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge. (nettversjon)

Erikskulen naturreservat

Namdalseid kommune, Trøndelag fylke

- Sti / traktorveg
 - ▨ Kjerneområde
 - ▭ Naturreservat
- Målestokk: 1:17 000
Datum: ETRS 1989 UTM Sone 32N
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Trøndelag 2018 (fmetlvm)

FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Statens hus, Strandveien 38, Pb 2600, 7734 Steinkjer | fmtlpost@fylkesmannen.no |
www.fylkesmannen.no/trondelag